Oikeustieteen ylioppilaiden yhdistys
A r t i k l a r y

ARTIKLA RY:N TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2025-2027

1. JOHDANTO

Yliopistolaissa säädetään opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön. Oikeustieteen ylioppilaiden yhdistys Artikla ry:n arvoihin kuuluvat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, jotka luovat perustan kaikelle yhdistyksen toiminnalle. Jokaisella yliopistoyhteisöön kuuluvalla on vastuu oman toimintansa osalta siitä, että kaikilla opiskelijoilla ja muilla yliopistoyhteisöön kuuluvilla on hyvä ja turvallinen opiskelu- ja työympäristö sekä opiskelijaelämä.

Artikla ei hyväksy kiusaamista, rasismia, seksismiä, häirintää, ahdistelua, syrjintää tai muuta häiritsevää/epäasiallista toimintaa tapahtumissaan, yliopistolla opintojen parissa, opiskeluaikaisissa työpaikoissa tai muuallakaan. Ammatti-identiteettiä ja juristikunnan kulttuuria rakennetaan jo opiskeluaikana. Kiusaaminen, rasismi, ahdistelu, syrjintä, häirintä, seksismi tai muu häiritsevä epäasiallinen käytös eivät kuulu opiskeluaikaan tai tulevaisuuden työelämään. Artikla onkin mukana edistämässä muita kunnioittavaa tasa-arvoista ja yhdenvertaista ilmapiiriä juridiikan alalla.

Artiklan toiminnassa noudatetaan Suomessa voimassa olevaa yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevaa lainsäädäntöä, Lapin yliopiston ylioppilaskunnan turvallisemman tilan periaatteita sekä tätä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa Tämä suunnitelma ohjeistaa Artiklan toimijoita siitä, miten Artikla ry edistää yhdenvertaisuutta opiskelijajärjestössä ja yliopistoyhteisössä.

2. TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS ARTIKLASSA

Kaikilla Artiklan jäsenillä on yhdenvertainen oikeus osallistua Artiklan toimintaan omana itsenään vailla pelkoa kiusaamisesta, rasismista, häirinnästä, syrjimisestä tai muusta epäasiallisesta kohtelusta. Artikla on jäsentensä näköinen monipuolinen yhteisö. Alkuperä, kansalaisuus, etnisyys,kieli, vakaumukset ja mielipiteet, seksuaalisuus, sukupuoli, ikä, perhesuhteet, terveydentila, toimintakyky tai mikään muukaan henkilöön liittyvä ominaisuus ei saa johtaa eriarvoistavaan kohteluun Artiklan toiminnassa. Jokainen tilaisuus ja tapahtuma on mahdollisuus oppia toisistamme yksilöinä ja opiskelijayhteisömme jäseninä.

Tunnistamme yksilöiden erot, opimme itsestämme ja toisistamme sekä kyseenalaistamme ennakko-oletuksiamme varsinkin niiden koskiessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädännön kirjattuja kielletyn syrjinnän muotoja.

Artiklan toiminnassa kiinnitetään huomiota myös muiden yliopistoyhteisöön kuuluvien, tiedekunnan työntekijöiden, muiden ainejärjestöjen opiskelijoiden sekä ylioppilaskunnan piiriin kuuluvien oikeuteen osallistua kasvatus- ja sivistystyöhön, tutkimukseen sekä opiskelijaelämään liittyvään toimintaan. Kohtelemme toisiamme arvokkaasti ja kunnioittavasti yksilöinä.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat Artiklan toiminnan läpäiseviä teemoja jokaisella Artiklan sektorilla niin tiedotuksessa, päätöksiä valmisteltaessa, päätöksenteossa, kokouskäytännöissä kuin henkilövalinnoissakin. Artiklan hallituksen tehtävänä on varmistaa, että Artiklan tapahtumat ja muu korkeakouluyhteisön piirissä tapahtuva toiminta on osallistujille ja muille toimijoille asianmukaista ja yleisesti hyväksyttävää. Hallituksen tehtävänä on lisäksi varmistaa osallistujien ja muiden toimijoiden yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kohtelu. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kunnioittavia periaatteita noudatetaan ja edistetään myös kaikessa Artiklan ulkosuhdetoiminnassa.

3. TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Jokaisella Artiklan jäsenellä, mutta erityisesti yhdistyksen hallituksella on vastuu puuttua tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta rikkovaan toimintaan. Artiklan toimijoiden tulee tunnistaa toimintatavoistaan ja -kulttuuristaan eriarvoistavat tekijät ja tietää, miten puuttua näihin. Artiklan hallituksen tulee seurata opiskelijoiden hyvinvointiin sekä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä asioita vuosittain sekä mukauttaa toimintaansa tarvittaessa niiden edistämiseksi. Artiklan ja korkeakouluyhteisön toiminnan piirissä tapahtuvaa häirintää varten Artiklalla on häirintäyhdyshenkilö ja yhdenvertaisuusvastaavat, jotka koulutetaan kautensa alussa hoitamaan tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä tilanteita. Häirintäyhdyshenkilön ja yhdenvertaisuusvastaavien tulee myös tunnistaa osaamisensa ja puuttumismahdollisuuksiensa rajallisuus ja osattava ohjata osapuolia tarvittavan avun tai viranomaisten piiriin.

3.1. Artiklan yhdenvertaisuusvastaavat

Artiklassa yhdenvertaisuusvastaavina toimivat kaikki Artiklan hallituksen jäsenet ja yhdistyksen kokouksessa kalenterivuodeksi valittavat toimihenkilöt sekä fuksikapteenit. Vastuu Artiklan toiminnassa esiintyvästä häirintäasioiden selvittämisestä on yhdistyksen häirintäyhdyshenkilöllä.

Yhdenvertaisuusvastaavien tehtävänä on tarjota keskustelutukea matalalla kynnyksellä opiskelijoille, jotka ovat kokeneet kiusaamista, häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua Artiklan toiminnassa. Yhdenvertaisuusvastaavien tulee lisäksi valvoa, puuttua toiminnan piirissä tapahtuvaan häirintään matalalla kynnyksellä ja tarvittaessa poistaa häirintää aiheuttaneet henkilöt Artiklan tiloissa olevasta tapahtumasta tai tilaisuudesta. Artiklan yhdenvertaisuusvastaavilla on häirintää ja/tai epäasiallista käytöstä

havaitessaan oikeus oma-aloitteisesti viedä asia yhdistyksen häirintäyhdyshenkilön käsiteltäväksi.

Muualla yliopistolla tai ylioppilaskunnan piirissä tapahtuneiden häirintäasioiden selvittämisestä vastaa Lapin yliopiston ylioppilaskunnan (LYY) häirintäyhdyshenkilöt. Tapahtumista voi olla yhteydessä myös yhdistyksen häirintäyhdyshenkilöön.

Yhdenvertaisuusvastaavat ohjaavat häirintäasioiden käsittelyn laadun varmistamiseksi yhdistyksen häirintäyhdyshenkilölle ja/tai Lapin yliopiston ylioppilaskunnan (LYY)häirintäyhdyshenkilölle. Yhdenvertaisuusvastaavien toimintaa koskee vaitiolovelvollisuus.

3.2. Artiklan päivystävät yhdenvertaisuusvastaavat

Artikla ry:n tapahtumissa toimii päivystäviä yhdenvertaisuusvastaavia, joilla on tapahtuman ajan korostettu vastuu puuttua häirintään ja kiusaamiseen sekä mahdollisten häirintä- ja kiusaamistapausten selvittämiseen. Päivystävinä yhdenvertaisuusvastaavina voivat toimia Artiklan hallituksen jäsenet ja yhdistyksen kokouksessa kalenterivuodeksi valittavat toimihenkilöt. Päivystävät yhdenvertaisuusvastaavat pitävät pinkkejä hihanauhoja tapahtuman ajan päivystävien yhdenvertaisuusvastaavien tunnistettavuuden vuoksi.

Lisäksi yhdistyksen hallitus voi päättää määräaikaisten päivystävien yhdenvertaisuusvastaavien valitsemisesta yksittäisen tapahtuman ajaksi. Määräaikaisia päivystäviä yhdenvertaisuusvastaavia voidaan valita poikkeustapauksissa, kuten Artikla ry:n kerhojen järjestämiä ulkomaanmatkoja varten matkan ajaksi, mikäli matkalle ei ole lähdössä Artiklan hallituksen jäseniä tai yhdistyksen kokouksessa kalenterivuodeksi valittavia toimihenkilöitä. Määräaikaisiksi päivystäviksi yhdenvertaisuusvastaaviksi voidaan valita henkilöitä, jotka toimivat kerhojen hallituksissa tai ovat tapahtuman järjestämisestä vastuussa. Artiklan häirintäyhdyshenkilön vastuulla on perehdyttää määräaikaiset päivystävät yhdenvertaisuusvastaavat tehtäväänsä.

Päivystävillä yhdenvertaisuusvastaavilla on salassapitovelvollisuus. Mahdollisen häirintätapauksen loppuun selvittäminen tapahtuman jälkeen siirretään asianosaisen suostumuksesta yhdistyksen häirintäyhdyshenkilölle käsittelyn laadun varmistamiseksi.

3.3. Artiklan häirintäyhdyshenkilö

Hallitus valitsee keskuudestaan häirintäyhdyshenkilön, joka toimii tehtävässään varsinaisten tehtäviensä lisäksi. Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö vie häirintäasiat osapuolten väliseen keskusteluun ja eteenpäin ainoastaan häirintää kokeneen toivomuksesta. Häirintäyhdyshenkilö lisäksi ohjaa osapuolet tarvittaessa muun avun tai viranomaisten piiriin.

Ilmoitus koetusta häirinnästä ja/tai epäasiallisesta käytöksestä tehdään sähköpostitse tai anonyymisti Artiklan nettisivujen lomakkeen kautta yhdistyksen

häirintäyhdyshenkilölle. Pääsy lomakkeen kautta tehtyihin ilmoituksiin on vain yhdistyksen häirintäyhdyshenkilöllä.

Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilöllä on oikeus pitää kirjaa tehdyistä häirintäilmoituksista jatkuvaan epäasialliseen käytökseen puuttumisen helpottamiseksi. Tiedot ovat nähtävillä vain yhdistyksen häirintäyhdyshenkilölle, eikä niihin lisätä ilmoituksen tekijän nimeä. Tietojen säilytysaikaa harkitaan tapauskohtaisesti. Säilytysaika on aina kuitenkin enintään kaksi vuotta.

Hallituksen häirintäyhdyshenkilön tulee toteuttaa vuosittain marraskuussa jäsenistölle anonyymi hyvinvointiin liittyvä kysely, jossa kartoitetaan Artiklan toiminnassa tapahtunutta häirintää ja siihen puuttumista. Häirintäyhdyshenkilön tulee esittää kyselyn tulokset hallitukselle.

3.4. Toimenpiteet

Toistuvasta tai erityisen moitittavasta Artiklan tai korkeakouluyhteisön toiminnan piirissä tapahtuvasta häirinnästä Artiklan häirintäyhdyshenkilö voi antaa yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa Artiklan toimintaan perustellun porttikieltouhkaisen kirjallisen varoituksen. Toiminnan jatkuessa varoituksesta huolimatta tai toiminnan ollessa erityisen moitittavaa, häirintäyhdyshenkilö voi yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa antaa määräaikaisen 14 vrk – 6 kk mittaisen kirjallisen porttikiellon Artiklan toimintaan. Toiminnan moitittavuutta arvioivat häirintäyhdyshenkilö ja puheenjohtaja yhdessä tapauskohtaisesti.

Toimintaa voidaan pitää toistuvana, kun samasta henkilöstä on tehty useampi kuin yksi perusteltu häirintäilmoitus. Ilmoitusten käsittelyssä ja toimintaa arvioitaessa huomioidaan molempien osapuolten kertomukset.

Hallituksen tulee työskennellä aktiivisesti tunnistaakseen ja poistaakseen toiminnassaan ja rakenteissaan esiintyvää häirintää. Hallituksen tulee koordinoida ja kehittää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävää toimintaa yhdessä Lapin yliopiston ylioppilaskunnan toimijoiden kanssa. Artiklan hallituksen tulee vuosittaista toimintasuunnitelmaa laatiessaan ottaa huomioon tämän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteuttaminen.

3.5. Prosessi

Prosessi häirintäilmoitusten käsittelyssä etenee häirintää kokeneen tahdon mukaan, eikä mihinkään toimenpiteisiin ryhdytä ilman häirintää kokeneen suostumusta. Häirintää kokeneella on mahdollisuus lopettaa asian käsittely missä tahansa prosessin vaiheessa.

Häirintäilmoitusten käsittely etenee seuraavasti:

Häirintää kokeneen aloitteesta:

1. Häirintää kokenut tekee häirintäilmoituksen yhdistyksen häirintäyhdyshenkilölle sähköpostitse tai Artiklan nettisivujen kautta.
2. Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö keskustelee häirintää kokeneen kanssa.
3. Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö keskustelee asiasta häirintäilmoituksen kohteen kanssa, mikäli ilmoituksen tekijä antaa siihen suostumuksensa.
4. Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö järjestää keskustelutilaisuuden osapuolten kanssa.
5. Tarvittaessa yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö keskustelee asiasta hallituksen puheenjohtajan kanssa. Toiminnan ollessa jatkuvaa tai erityisen moitittavaa häirintäyhdyshenkilö ja hallituksen puheenjohtaja antavat porttikieltouhkaisen kirjallisen varoituksen.
6. Toiminnan jatkuessa varoituksesta huolimatta tai sen ollessa erityisen moitittavaa, voivat yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö ja hallituksen puheenjohtaja antaa kirjallisen määräaikaisen porttikiellon Artiklan toimintaan.

Yhdenvertaisuusvastaavan aloitteesta:

1. Havaitessaan häiritsevää ja/tai epäasiallista käytöstä tai toimintaa, yhdenvertaisuusvastaava vie asian yhdistyksen häirintäyhdyshenkilön käsiteltäväksi.
2. Yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö keskustelee asiasta häiritsevästi ja/tai epäasiallisesti käyttäytyneen henkilön kanssa.
3. Tarvittaessa yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö keskustelee asiasta hallituksen puheenjohtajan kanssa. Toiminnan ollessa jatkuvaa tai erityisen moitittavaa häirintäyhdyshenkilö ja hallituksen puheenjohtaja antavat porttikieltouhkaisen kirjallisen varoituksen.
4. Toiminnan jatkuessa varoituksesta huolimatta tai sen ollessa erityisen moitittavaa, voivat yhdistyksen häirintäyhdyshenkilö ja hallituksen puheenjohtaja antaa kirjallisen määräaikaisen porttikiellon Artiklan toimintaan.

4. VOIMASSAOLO JA PÄIVITYS

Oikeustieteen ylioppilaiden yhdistys Artikla ry on hyväksynyt tämän suunnitelman yhdistyksen sääntömääräisessä syyskokouksessa 31.10.2024, hyväksytty päivitettynä yhdistyksen sääntömääräisessä syyskokousassa 28.10.2026. Tätä suunnitelmaa Artikla ry noudattaa toiminnassaan 28.10.2026 alkaen.

Tätä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa on tarkasteltava ennen sen päättymistä, päivitettävä tarvittaessa ja tuotava uusi päivitetty suunnitelma seuraavaksi kolmeksi vuodeksi yhdistyksen kokouksen hyväksyttäväksi viimeistään syksyllä 2027. Yhdistyksen kokous voi päivittää tätä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa tarvittaessa aiemminkin.